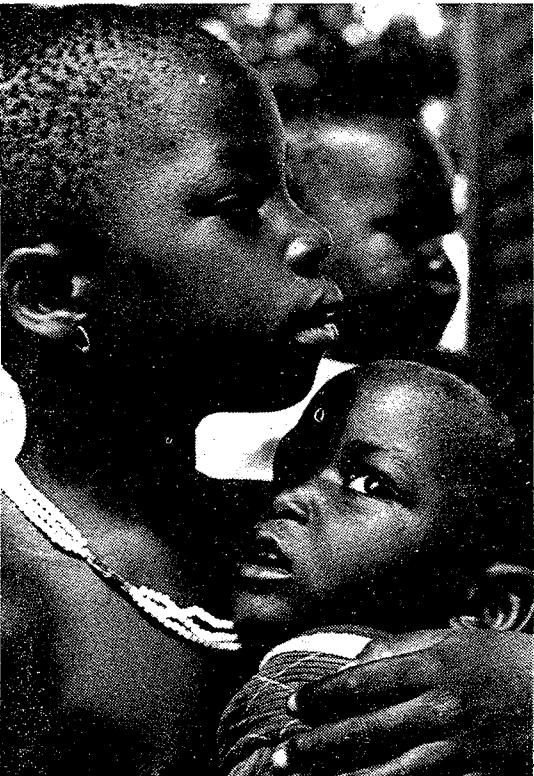

San 19nan -Zanwiye kalo - san 1991
A songo : DOROME 10 - N° 228

Kibaru

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 13.500
"AMAP" kuntigi: Gawusu DARABO - Bobagaw kuntigi: Amadu GANI Kante - Dilanbagaw kuntigi: Basiriki TURE

1 9 9 1

folikan

Sankura foli ye ladalako ye. Dugawudon bennien be hadama-denw ni nogon ce, sanko minnu jien be ko ma, u ka dincatige kono.

Jamanadenya, hadamadenya, batimaya, kanubaaya, siginogonya, baarakerogonya ani donbagaya gansan n'u nogonnaw occ ye folisira ani dugawudonsira ye, sankura damine la.

O siratige la, san o san, ka ta jamanakuntigi. Peresidan Musa TARAWELE la, ka se nemogo towani bec kelen-kelen ma, jamanan fan bec kono an'a kokan, minnu jien be ko ma, olu be foli base nogon ma, ka dugawu ke nogon ye.

O sente, haminankow, torokow, jorankow, nafasrokow, yinwalikow ani netaakow nogayali kumaw n'u walew be dajira nogon na. A kun ye bec kelen-kelen k'i cesin kokura ye, sankura naga-

nagakono, ka dusukura ta, baara-dawla, ka dusukura ta. Mali jama-na danbe n'a kelenya matarafali la, ka dusukura ta, here ni laffya basigili la, dincjamanaw bec kono, ka dusukura ta, hadamadenya were sabatili la, sankogelya waati in kono.

Maledenw, ce ni muso, denmisni ni mogokoroba, bec kelen-kelen jyoye minye taso haminankow la, ben ani kelenya ni sabali kono, jamanakuntigi da sera o ma, k'a jira ko kotohogontala de bec karata-dugu meen si la, ko Mali ye jama-na kelen de ye, min kuntankow-nabobagaw'yawolodenwyere de ye, jekafu ni jekawale kadara kono.

Dinan sankura 1991 damine la, dugawu were jumen be se ka ks, ka temen kelenya kan? Kelenya min ye jamanahoronyalen bec kelen-kelen tamashiyen ye.

Amadu GANI Kante

KONKO

"DNAFLA" Mali balukukan baarada kunnatonu

ne 2

Yinwalikow ani netaakow
bitastrali walew

ne 3

"KIBARU" kanubagaw n'a
lafasbagaw kumayoro

ne 4 ni 5

Sekow ani dinkow
jinseniyoko

ne 6 ni 7

hakillajigin
don te wele don na

ne 8

Yiriwalikow ani netaakow bilasirali walew

ηununbaara

Nafa caman be ηununbaara la.

Folo: A be ke sababu ye, ka nafolo lase mogø ma.

Filan: Di nonon ye balofen nafamaba ye, bana caman fura don fana. Tuma kelen-kelen, an mago be se keje fana ma.

Saban: Cikelaw ni jiriturulaw y'a faamu ko n'i ye ηunun da i ka foro wali i ka nako la, didenw be panpanni min ke, feerew ni ηogon ce, o be ke sababu ye, k'o ηow kise ani k'o jiriw den kosebe.

Nka ηunun baara te je timinandiya ni sege-segeli ni kolosili ko. An be na daku-runya damado fo didenw lakana cogo n'u ka baaraw kan.

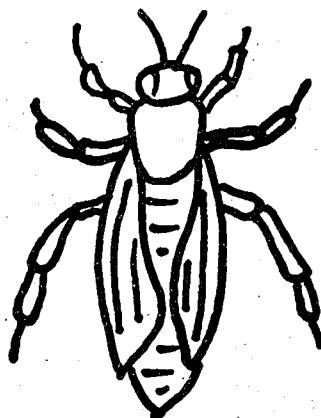
I Didenw

ηunun kono, didenw ye suguya saba ye: didenba, ηununnadonnaw ani didencëw.

Folo: Didenba walima didenmasa.

Ale ye kelen ye. A si te temen san naani wali san duuru kan.

O waati kono, a be fan miliyon naani de da. Didenba be konomaya didencëw de fe, a ka sennayala sen fe. N'a seginna ηununkoro, a b'a ta ke fanda doron de ye. Fandalen ko, n'a torola tile tan niwoorhan don, o be ke didenba ye, n'a torola tile mugan ni kelennan don, o be ke diden-

Didenba

muso ye; n'a torola tile mugan ni naaninan don, o be ke didence ye.

Filan: Didenmuso walima ηununladonna.

Olu ka ca ni diden tow bee ye. U be yaala jirifeerew ni ηongon ce, k'u jitiminan ta, k'a yelema, ka ke di ye. Didenmusow de bedumuni jini, ka sodenwbaloka ηunun kono furan, ka diden dogomaninw lamo. U si ye kalo fila ηogon de ye.

Saban: Didencë. Olu ye kunbaba surumanw ye. U fana ka ca. U ka baara ye didenba konomayali ye, ani ka ηunun sumaya walima k'a kalaya n'u kaman fiye ye.

II Didenw ka jensenni

Any'a ye ηunun kono, diden bee joyçra donnem don. Nka tumadow la, ηunun

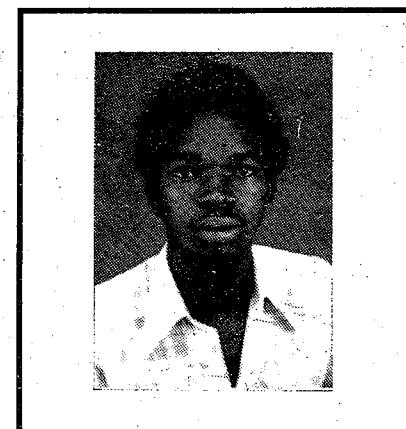
ηununladonna

kelen didenw be fara ka bo ηongon na. An b'o didenkuluw de panto ye. Kun caman be didenw ka o jensenni na.

Kun folo: Ni ηunun dogoyara didenw ma, didenmusow be didenw dow laben dow laben joona, ani didenba kelen. Olu be pan ηongon fe, ka taa yoro were la. A be ke fana, didenmusow b'u firi didencëw kan, k'u faga.

Kun filan: Ni didenba kora. Didenba san saba, walima san naani, fan caman be toro, ka ke didencëw ye. Olu dun mana caya, ni didenmusow ye, dumuni be dese. O be ke sababu ye, diden kulu do ka pan, walima ηunun yere ka fo. ηununtigi ka kan, k'o didenba jini, k'a faga, k'a labo ηunun kono. N'o kera, didenw be didenbakura laben.

Kun saban: Ni di yere dilanni sumaya. Tilema fe, ni jiri feerew dogoyara, jiko kagelen, o be ke sababu ye, ηunun ka fo.

Aguilas KONATE

ηununtigi be se, ka ji sigi ηunun kerefe, ani ka diden balo ni ji timiman ye, walima jiriden timiman, i n'a fo mangoro, walima nzere.

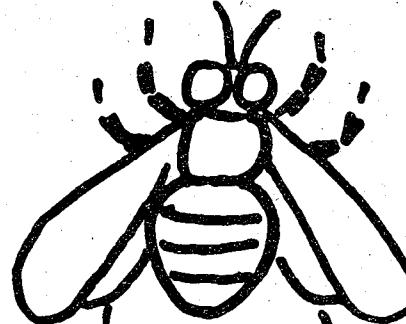
III ηununbaara kecogo ηuman.

Folo: Tubabunjunun walima ηunun ηana n'a baara minenw:

Ale be dilan ni jirikologelen de ye. O de la, a si ka ca. A be san duuru, fo san tan soro. Wo kelen b'a fan kelen na, o ye fiye donda ye. A fando la, woba kelen ni fitinin saba be yen, olu ye didenw donda ye. Baladen mugan birilen be ηunun da la. Didenw be waga dilan olu la. ηunun yere datugulen be ni toli ye.

ηunun dolen baara be ke ni minen minnu ye:

A folo ye bagifinin ye, min be mogø kungolo n'i farikolo to bee datugun. A filan ye sisibaranin ye, o be sisi fiye didenw

Didencë

Yiriwalikow ani netaakow bilasirali walew

Qununbaara

kan.
Asabanan ye nege ye, o be baladenw bo jøngon na, ka waga tige ani ka qunun kñola shien.

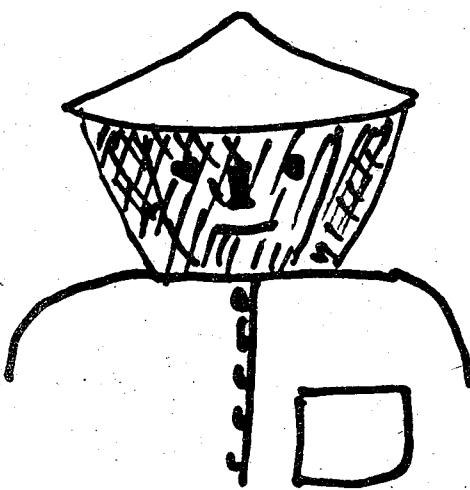
Filan: Qunun dacogo
Qunun be da yøro la mankan te yøro min na: jirisuma la.

Qunun be da jiri min na, o kñola ka kan ka saniya: ka binw be shien, ka bubagasow ni dugumenesow bee ci. O kñe be lafere qunun dayøro lamini bee la.
Qunun te se ka da, n'i m'a laben. A be wusu ni nama ye, walima, i be kñe yeelen, k'o josi baladenw na, ani qunun kñona la. O kñe, i be baladenw dabiri qunun da la, ka soro ka qunun datugun.
Qunun be se ka dulon jiribolo la, min be dugumada fe kosebe. A janya ka ke mogo kundama jøgon ye. A be se ka da ga kan, min janya te temen mogo kundama hake kan. O kñe, qununtigi be mobililitu mun negejuruw ani ga senwa na. O de be qunun tanga fen jñamanin nw na.

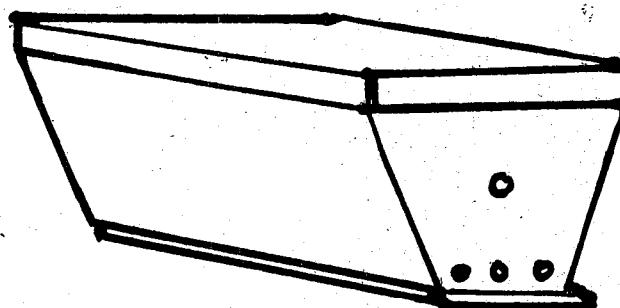
Sabanan: qunun kolosili

Qununtigi ka kan ka qunun file siñe fila fo saba, kalo o kalo. N'a be taa o la, a b'a ka finin don, ka misibojalan ke sisibaranin kñona, ani tasuma, ka nege ta a bolo. N'a sera qunun ma, a be sisi fiye a kñona, o b'a to didenw be ta qunun ju la, ani k'u baga faga.

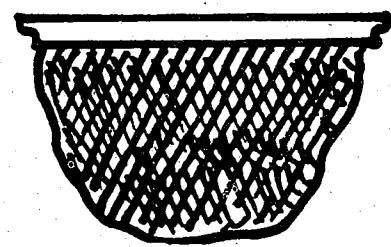
Otuma, a be baladenw bo ni nege ye, ka

Finin

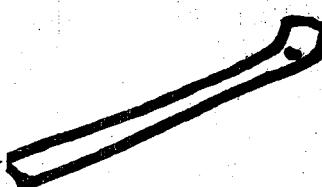
Qunun qana

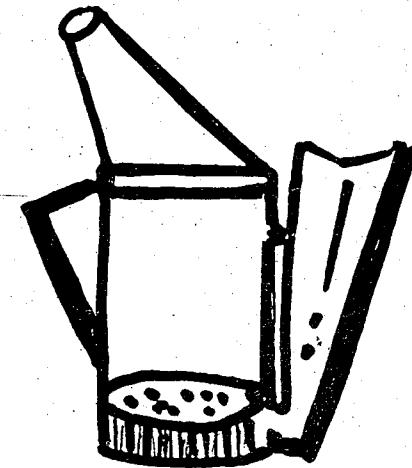
Baladen ni waga

wagaw mafile ani qunun yere kñona. Mafileli de b'a to qununtigi k'a don ni di sera, walima ni bana ani fenjugu be qunun kñona. A be ke sababu ye, qununtigi k'a don ni didenw bëna pan, walasa a ka qunun doweré laben didenkulu kura ye.

A qunun dayele tumaw ye sogoma, tile kñotalen, fo midi magen na ani lakansara. O tumaw b'a soro didenmusow bora, ka ta dumuni qini. Qunun man kan ka yele nene, funteni ani sumayaba tumaw fe.

Negenin

Sisibaranin

V Sannifeere

Di bocogo numan be san kosebe. Minnu b'a caman san, dugubaw kñona, sege-segeli minenw b'olu bolo, k'a don ni ji, walima nogo ka ca a la. Kñe fana b'o cogo la. Ale numan be san ka taa an ka jamana kókan, bawo, tubabuw b'a don mago caman da fe. An ka jønqonya siraw fe, an be boliboli caman ke. An ka bolodijøgona ye, ka sannicogo jønjon jini u ye, walasa qununbaara nafa ka jidi.

Aguilas KONATE

«Mali 2000» Sekeretri Zeneral
BP: 2218 Bamako (Mali).

IV Qununfiye walima dibò

Tubabu qunun fiye tuma be se ka ben farafin ta ma. Nka, tubabu qunun fiye tuma be don a mafileli senfe. Waga minnu tugulen be ni faranin ye, o di de sera. Qununtigi b'o de tige, bawo, o be mara ka meen..

Qunun fiye tuma, qununtigi ki janto kodamadow la:

- N'a be baladen wagamaw labo, a b'a ta n'a bolo fila ye walasa waga kana kari,

Kibaru kanubagaw n'a

Badenmanw

Nin kera badenman ce saba, n'u fa n'u ba ye.

Fa tun ye nanfolotigiba ye koro nana se fa ma, a y'a denke saba wele ka bere kelen-kelen don u ce saba bolo k'u bee k'u ta kari denke ce saba bee y'u ta kari. Fa ye bereke saba siri nogen na, k'o di denke folo ma ko k'o kari denke folo ma se k'a kari, fa ko ko k'a di dogonin ma, o k'a kari, a dira dogonin ma, dogonin ma se ka kari, fa ko, ko k'adi ubee dogonin ma, dogonin ma se ka kari.

Fa ko: nin ye waaju ye ka taa, aw ce saba bee ma. N'an benna badennan na aw kejena bereke saba karila cogo min na, aw jugu be kejne aw la, nka na maben aw kelen ye bere kelen-kelen kari cogo min aw jugu bee aw be kelen-kelen kari o cogola. Fa ni ba sara denke ce saba ma ben geleya donna, u ni nogen ce, korekoreba k'u kana fara, dogoke ce fila ma son korekoreba ye nafolo ni misiw tila u ni nogen ce dogoke ce fula taara sigi, u kelen-kelen ka buguda la. Don do su fe binnkalikelaw nana dogoke ce fila ka bugudala kelen-kelen, ka nanfolo ni misiw fara, nogen kan ka taa na bee ye korekoreba ye dogoke ce fila kana farakan, o don u sonna korekoreba ka kuma ma. Badenman ninnu be fen o fen jini dije na folo-folo, o ye ben ye, ni mogow benna i deseko ka dogo, mogow be malo ia'ma,

u be siran a ne. Ben nafa ka bon. Benbaliya man ni, mogow ni nogen ce ni badenmanw ma ben a senna ko ka dogo.

Badenman ka benbaliya nafa ye kunkolo firifiri, hamu jugu jore ani dese i se k'o la.

Sinali TARAWELE
Animateri Basiyan.

Basiyan sigicogo

Basiyan bora balansan, Mogofolo min y'a tu tige, o togo Nsanba. A nalen y'i sigi ngama. A bolen ye, a nana muso furu jema. A muso togo tun ye ko Kabakoro, kabakoro denke folo togo tun ye ko Siraba, o dogoke Manje, o taara sigi Suni, o dogoke nisan sigira Konbo, nisan dogoke tun ye Toromusa ye, o sigira sikoro. Min ye Basiyan tu tige o ye Siraba TARAWELE ye. Samori nana dugu in sigilen sor, Tubabuw nana Sikaso kama waati min o y'a sor Basiyan sigilen be yan, Segu. Monsor tun be fanga la segu.. O waati Basiyan Monsor fana tun be kele bolo do ne Basiyan. Dugutigi hake min ye Basiyan tigiyi ke o file: Siraba TARAWELE n'o y'a dugutigi folo ye,

Monsor TARAWELE, min fura o ko woo, o ko Ncikoro, o salen Fase o ko Cibilen, min fura o ko Namakoro, o ko Ntise, o salen Zantigi TARAWELE, o ko Siraba n'o tun be wele ko Sirababilen. Basiyan dugutigi tan ni filanan

de be dugu kunna sisan n'o ye Nfajigi TARAWELE ye. Basiyan sigilen be Baginda mara la. A ni Baginda ce ye kilo 40 hake ye. An ka serkili ye Kati ye, erezon ye kulukoro ye.

basiyan ni dugu minnu be dance bo olu file ninnu ye;

Tilebin fe, cele, worodugu ye farako, Koro fe suni, kejekafe Nkuraba.

An ka senes jesinnen senefen minnuw ma o ye : Ju keninge, kaba, tiga ani koori ye, Mogoo minnu ye joman-saya keyan ofolo: Monci TARAWELE, Ncijan, Boce DUNBIYA, Baba SAMAKE, Zantigi Sinayogo, Jaman TARAWELE Mogoo hake min be Basiyan sisan o ye mogoo/1129 ye.

Seku DUNBIYA balikukalanden.
Wolojedo Basiyan. (Mali).

Sinamusojugu

Nin kera musodo ye, a tun be taa segetige la. A n'a sinamuso den taara nogenfe segetige la. U ye segetige tuma min na, u tilara ka tasuma bila sege la. Muso in sorola ka sinamuso den ta k'a fili tasuma na ka na so. A ce y'a nininka ko den be min, a ka den tun be kofe ka na. Waatijan temenna k'a sor den nana u ye fan bee laje u ma den ye. musokoroni do taara fo dugutigi ye komuso o muso bee ka na n'i segeso ye n'o kera den be ye. U ye ci bila muso bee ma bee ka na n'u ka segeso ye, n'o kera den be ye. Muso bee nana n'u ka segeso ye, u ye jida segeso bee kan, a ma ye o si la. A sera musojugu in ta ma tuma miri na, segeso ko tewu-tewu n ba sira i kana nin ke, i kana son nin ma an taara segetige la i ye n ta ka n fili tasuma na, Ni kera den ye cogo ye kabini o kera, fa donna musojugu in na

Cekoroba DUNBIYA balikukalan karamogo wolojedo (Mali).

kalanbagaw kuma yoro

terima fila

Nin kera terima fila ye. U ce fila taara u buranna la, u selen ye, u bisimilara u buranw fe, u taara folike buranna ni woro tan ye burannanso ta ye keme fila ye.

U ye u fo kosebe, k'u ni ce u ni baraji. burantaara ni dumuni ye furu boloma fe yen, u ye dumuni ke. U taara u muso nufe baro kama u ye baro ke. Dali waati nana se, u ye dalike. Muso n'a ce taar'i da, a terike taar'i da u jatigike bara.

Dugujeda nana se, kono boli ye musoce mine, a y'i teliya k'a be taa boke, o y'a muso nininka ni sutara be dugu kono.

O k'a ma ha-ha nin kera baara ye, sutara te'y'an de a taara sokofe, ka be taa boke. Jaa buranmuso fana kono bolilen don o fana paraka-paraka ka be taa i boke.

Musoce bora sokofe, fan be ye keneje ye.

Doo ni bo bera til'a la. A ye kolodinge ye a donna kolodinge kono ka b'i boke ale bo la buranmuso nana i suuli kolodinge kunna ka bi boke. O la musoce ba fo ko mogo ye yen wa, walima a b'i mantu.

N'i ya fo ko mogo ye yan buranmuso n'i

kunmajingin ka ding'e laje n'o kera a maloya n'a juguya Ne koni nbe mantu ak'a ke kan bawo n'muso na n ka finw ko

Adama DUNBIYA Animateri ka bo Basa wolojedo (Mali)

Samiyeko

Ne Baba KAMARA ka b'donceribugu, min be Sirakorola. Ne Baba be nin kunafoonni in ci kibaru ma ninan anw ka samijen don cogo nena kosebe, anw ka samijedaminena, Mekalo sanji ye nako 4 ke.

Zuwenkalo, sanji ye nako 15 ke, Zuluyekalo sanji ye nako 19 ke

Utikalo sanji ye nako 11 ke

Setanburukalo sanji ye 13 ke

Okutoburukalo sanji ye nako 4 ke

K'ata mekalo ka na bila okutoburukalo tile 10 na sanji ye nako 66 ke donceribugu.

Nka foli be Donceribugu balikuakandenw bee ma. Nka foli be Mamadu Jama JAARA ma, ne Baba KAMARA be kumakoroma do, ci kibaru ani kibarukaubaga bee lajelen ma.

O kumakoroma file ni ye:

«Muso kelen be diye kono n'a ye kono ta fo kat'a wolo tuma se a kono bera te bonje.

N'a wolola fana a kono bera fana te dogoya o ye mun fen ye?»

Baba KAMARA
Donceribugu Sirakorola (Mali).

An ka yele doonin

Nin kera ce do n'a den ye. A ko: «Nye nkabasunba do ye, numuke keme fila b'a koro, si te si negegosikan men». Den fana ko: »N ye kono do ye, kabini tile a be pan na fo tile binna, a be k'a kun labo, a ma se ka ban bolla». Fa ye den nininka, yal'o kono be sigi min, den y'a jaabi k'o kono be sigi fa ka nkabasunba kan

Mamudu SIDIBE, animateri Usubijanya, Kayi mara la (Mali)

Kungo kono sogow ye k'e dogoda: kamanmafew ni sennaaninafew. Sennaaninafew ye Surukuba ta k'o ka siyenbodunun fo, ko nk'a kan'a fo subahana Suruko ko a t'a fo. U ye k'e damine. Kamannafew ye diden bila surukuba la, a k'o mine. A ye cinda kelen, ke Surukuba la, surukuba ko: hun! hun! A' ye kuma n kelejogon fe cinda ka bo siyenta la, n'ote n be fen in fo, sabukamanmafew ni maa te kelejogon ye.

Sekene SISOKO, animateri Samantara. (Mali)

Kuma koromaw

Nye fini kura fila san, n ye kelen bila yen, n ye kelen ta. N ye min ta, o de be jeya don o don. O ye mun ye?

Nyesosank'a siri, nyere te se kabin bila a koro, fo maa were.

Jelika KULUBALI
animateri Mayoda, Kayi mara la.

Muso do be du kono, n'a ye kono ta, a ko be diya bee ye, n'a jiginna, a ko be goya bee ye. O ye mun ye?

Fen do be du kono, nafa si t'a la; nka n'a te du min kono, o du man ni. O ye fen jumen ye?

Surakata FOFANA,
animateri, Kayi mara la

Banbaw

U ka ca an sen koro
 Banbaw
 Gerekbanbaw
 Binkani banbaw
 Minnu, be taamalaw, segenenw
 Puruti
 K'u susu
 K'u kunun
 K'i fa u la fo k'u yere ne coron
 i ban kununni ma,
 i ban purutili ma,
 i ban susuli ma.
 u b'i nenf fo k'i bo
 Miseliwo fe
 u ko, fo n'u y'i kene nimi
 i na fo olu de y'i barajuru tige
 u dalaminekala
 N sama! N sama! N sama!

Mohamedi Kone
lakolikaramogo joron sahili kafo (Mali)

Den

Den melekenin
 Du yiriwabaga
 Du konomogow bee fen, an'u nisondiya
 fen.
 Ale de be celasigi, nani kun musow la.
 Ale de b'a to ce ni muso ka ketaw n'u
 ka
 Fotaw be kun jogon na.
 Musow ni cew nisondiyafen.
 den : wari t'a soro
 jo t'a soro
 Sanu t'a soro
 N cekani o t'a di mogo ma
 N ceka jugu, o t'a di mogo ma.
 O tumana fe, Mali cew ni musow, an
 ka je k'an bolo di jogon ma, ka baara
 ke.
 Ala ka woloden nogoya bee lajelen ye.
 Nin poyi sebenna k'a nesin balikukalan
 kanubagaw bee ma.

Seko ni donko

Nka foli be Burama Sidibe ye
 Sirakorola CAR la, ani Isa Dagaba
 Dabo o ye Zafukuntigi ye Sirakormla.

Musa KULIBALI Animateri
 ka bo Donceribugu Sirakorola
 Zafu la (Mali).

MUSO

Muso, dow b'a fo ko muso dama
 Muso te dama ye
 N'i y'a men ko du, muso don
 N'i y'a men ko dugu, muso don
 Cebakoro masiri ye muso ye
 Cebakoro mana farinya cogo o cogo,
 musobakoro be se i la
 N Balemaw muso ye fomba ye
 Sanu be don a la
 Wari be don a la
 Cebakoro yere fana be don muso la
 Fen bee be don muso la
 Nka, muso te don fen na
 O koson muso ye fomba ye

Baba KAMARA
 Balikukalanden
 ka bo Donceribugu
 Sirakorola Zafu la (Mali).

Ci

Kojuman mana ke ka kera ci ye
 Kojugu mana ke ka kera ci ye
 Cew ko ni ye ci ye
 Musow ko ni ye ci ye
 Ci te ke habada ci tigi ko
 Ci te ke, ci yere donni ko
 Donniya soroli ye ci ye
 Kalanbaliya dibi ye ci ye
 Hadamadenya yere ye ci ye
 Hadamadenya te sabati donniya ko.

Donniya te yiriwa kalan ko
 Nbadenw donniya tun be folo
 Nka o donniyaw taara
 u taara an benbaw fe kalanbaliya dibi
 kono.

El n badenw ci soro.
 balikukalan de ye ci ye, ci keta
 - kalan de be cew ka ci sabati
 - kalan de be musow ka ci sanuya
 -sutura birifini
 sini nesigi taamalan
 Nbadenw i balo mana ke bonfen la i
 ka na to fenten gelen molenw ka taa
 k'i to

Yaya TARAWELE
 Aminateri ka bo Kabanjifunu
 Welesebugu kafo la (Mali).

Jinson

Ji, nson kabakoma,
 n'a jukoro woyo farin
 be k'i nunuma: yekew, yekew
 i ko den kalowololwula.
 A be k'i funun ni barika ye,
 i ko ngorongo finba
 a ye dun selenw ce,
 farajela koronyanfan bolow kan,
 O dugutigw ye so kura jo damine
 ni bogo fasan kura ye
 a donna an yere fe yan farafinna
 a ye kogo selenw kari k'u bin
 Aa! nin ye jiko ye sa
 Nabila Nuhun, ka jibabo san
 a fo o kurayato te nin ye?
 Donnikelaw y'a jaabi
 Ni hakilimajo ye:
 Hakiliyeleme ni waati
 ka juru minnu b'an na
 olu de kanito don.
 ko ka donsen kura ta
 ko ka mara karafe fana yoba,
 walasa ka ke,
 Jamanafen ye.

Mohamedi KONE
 Lakolikaramogo
 Joron Sahili kafo
 (Mali).

Jensenni Yoro

Fine

Nin fine bora min?
 Fine numanke
 Fine nte kotodogola,
 Fine nte teme dakun na,
 Fine ciden kunkenne,
 Keronna fine sima
 A y'i dantige ni worow ye
 K'an denmuso, demokarasi
 ye ce soro,
 k'an buranke togo pariti caman
 Wa boja file aw koro.
 Ee! tabarika la,
 Ko k'a furu banba
 ko k'a ke an nafalan ye
 ko ka sen ni bolo bo a la
 ka k'an ta k'a la here ni kunkorota ye.

Mohamedi KONE
 Lakolikaramogo
 Noro Saheli
 kafo (Mali).

Kalanbaliya

E, kamalen sarama, i ka bon, i ka jan, i ka ni.
 Nka halisa do b'i je.
 E, sungurun sarama, e fana b'o cogo la, mogow be girin i no fe,
 Nka o t'a bo, bawo olu si te fen na-famaw ye.
 Aw ye wuli ka kalan ke bawo, o de nafa ka bon.
 Ni sara b'i la, i ka jan, i ka bon, i cekani n'i ma kalan halisa belebeleba b'i je.
 Bawo i te yeli ke yorojan na.
 O de koso kalan ye mogoya dafa-

Ian ye.
 Kabini sisan aw ye wuli ka baliku-kalan ke.
 Tuma be ko bee la.

Zeremi TARAWELE
 Animateri ka bo Sana Sirakorola
 (mali)

Tununni

Fini tun birila ne ne na koyi;
 kalanbaliya fini,
 A kera jakumanin wolodon ye;
 A fiyennen don, a te taama, a dun b'i neha;
 A tulo be ko men, nka a te se k'a yere bo ko la.
 E min be dibi la; wuli i k'i jo
 I cesiri, i geleya, i timinandiya
 I kan'a fo i korola;
 I kan'a fo i te se,
 I kan'a fo se t'i ye,
 Se be Ala de ye
 Wuli, i ka tugun n ko
 Sabu ne be Ala tanu,
 N be balikukan tanu,
 Ale de kera sababu ye
 Ka ne bo dibil a, dibiba

Dirisa KULUBALI
 Welesebugu Zafu Kuntigi.
 (Mali)

Kalanbaliya

Wa ne ka kene,
 Baasi te n na,
 Nka bana be n na;
 Sabu ne tun be dibi la,

Kalanbaliya dibi,
 Nka bi ne bora dibi la,
 Ala ni balikukan sababu
 Yeelen bora ne ye, yeelenba
 O yeelen te tile yeelen ye,
 Kalo yeelen te,
 Fitine yeelen te,
 Mun yeelen don?
 An ye wuli an k'o kalan yeelen ta
 O kalan yeelen kana sa abada an bolo.

Bi n te Kodonbali ye

N be n ka jamana kibaru don,
 N be jamana werew ta don,
 N be n yere ladoncogo don,
 N be n ka denbaya ladoncogo don,
 Mun kera o sababu ye? Balikukan
 Diye ye don saba ye:

I wolodon, i maayadon, i sadon
 I kan'a to i sadon ka se k'a soro
 i be dibi la.
 Dibi fara k'a bo i ne na
 Sabu ne ye n ta fara a meennna
 N'i ma wuli ne taara
 Wa i te kun n na de

An Cikelaw

An ye cikelaw ye,
 Cike y'aw ka baara ye,
 Cikelaw miliyon caman de be Mali kono,
 Cikelaw ye jamanaden dwo ye,
 Anw be dugukolo laben cike kama,
 An be nafa min soro dugukolo la,
 O t'an bo turna bee
 Mun na sekolaw b'anw cikelaw ka
 senefenw bee songo sigi?
 Mun na an cikelaw yere t'arw ka
 senefenw bee songo sigi?
 Mun na tonko kelen julaw kelen
 bolokonofen ye?
 Mun na an sigilen be?
 An te ka fura nini olu la?
 An cikelaw be se ka yelema don o
 kow la wa?
 An be se;
 Nka o te ne f'an ka fara nogn kan,
 Ka ke jekulu kelen ye: ton
 Ka jekabaaraw ke,
 Kono kulu jelen de be bii fo
 Mun na an t'a ka tonw baarakcogo
 yelema?
 Ka josen kura don u koro;
 An k'an fanga fara nogn kan,
 Walasa an ka tonw ka taa ne.

Dirisa KULUBALI
 Welesebugu Zafu kuntigi
 (Mali).

hakililajigin

«Kibaru» kōnōkow cayali kōnō, yoro kura dō labenni daminera san kura 1991 kalo fōlō in na, min nesinnen bē hakililajiginko caman ma, Mali kōnō an'a kōkan.

Hadamadenw ka dijnēlatige kōnō, don o don, wale caman bē kē, minnu kēbagaw, u keyorōw n'u ketumaw bō ka teli mogow kōnō.

A bē fō kō: don te wele don na, bawo, dugu bē n'a jekan don. O la sa, tile caman bē wuli, ka bin ni kan minnu ye, olu nafamaw de be latomo, k'u seben «KIBARU» kōnō, hakililajigin siratigè la.

denko

Djinē jamana hōrōnyalenw ka tōnba «ONU» hukumu kōnō, jamana kuntigi 71 ye nōgōn kunben New York. A kunben baarawkera san 1990 Setanburukalo tile 29 n'a 30 kōnō. A kun kera denladonko hakew dantigeli ye dugukolo fan bē kan. A kunben nōmogoya dira Kanada Peresidan ani Mali Peresidan Musa TARAWELE fila dōron de ma. O wale bē ye Malidenw kunnawolo, bawo, misaliw tara Mali kan, min ma denko kē bolokofefen ye.

baloko

Dunkafa togoladon gintanw kera Mali ani djinē jamanaw bē kōnō, «ONU» bolo faamuyalan ka hukumu kōnō, n'o ye «FAO» ye. O bolofara nesinnen bē baloko demesirawma, djinē kōnō, sanko dēsēbagatō jamanaw. San o san, dunkafa togoladon bē ben ɔkutoburukalo tile 16 de ma.

nōgōndan

San 1990 kalo fōlō, kunnasebenni nōgōndan fōlō labenna Mali kōnō an'a kōkan, Mali balikukalanso «DNAFLA» ka hukumu kōnō. A nōgōndan nanaw ka ladiyalifenw dira u ma, san 1990 ɔkutoburukalo tile 30 dan Peresidan Musa TARAWELE yere fē, Mali Depiteso kōnō, Bamako. Nōgōndannaw bē lajclen tun ye mogō 3.000 ye. Minnu kera nanaw ye, n'u ye ladiyalifenw sōrō, olu kera mogō 38 ye.

keleban

Afiri kilebinyanfan jamanaw ka nafasōrō jekulu «CEDEAO» jamanakuntigiw ka laje balalen fōlō kera Bamako, san 1990 Nowanburukalo tile 27 n'a 29 kōnō. Jamanakuntigi 15 ani «ONU» ni «OUA» ni djinē jekulu caman ka cidenw de ye nōgōn sōrō lafe in kene kan, Peresidan Musa TARAWELE kera min latigeli sababu numan ye.

A kuncéra nōgōnfaamuya ani wasa kōnō, bawo, Liberiya kelekuntigiw ni Afiri kamanakuntigiw benna kele banni kan, kele min kasaaea barika bonyara kosebē.

djinē kōnōbaarako

- Djinē ye kōnōne naani de kē
- A kōnōne naani bēs ye filani-maw ye

Kōnōne fōlōtōgō ye ko je
O filaniñogōn tōgō ye ko bēn
N'i ye dugu sigilen ye mogōw de
bē je k'a sigi, nka n'i y'a diyalen
ye fo mogōw ka bēn.

- Nka bēn sara, a tōtora je ye.

Kōnōne filanan tōgō ye ko furu
O filaniñogōn tōgō ye ko sutara.
N'i ye furu diyalen ye, fo ce ni
muso ka nōgōn sutara,

- Nka sutara sara, o tōtora furu ye.

Bi-bi in na, ce bē muso yaala,
muso fana bē ce yaala.

Kōnōnesabanan tōgō ye ko bade-nya.

O filaniñogōn tōgō ye ko hine.
- Badenya te se ka diya fo aw ka
hine nōgōn na.

Nka bi hine sara a tōtora bade-nya ye.

Kōnōne naaninan tōgō ye ko teri-ya

O filaniñogōn tōgō ye ko gundo.
Fōlō mogō gundofōnogōn de tun
y'iteri ye, saya de tun b'ogundo
dun.

Nka sisān mogōteri de y'i yaala-
baga fōlō ye. Ale de b'i gundo
bōrōtō.

Bi gundo sara, a tōtora teri-ya ye.

NPolon Fane KULIBALI
Animatori ka bo Ngabakoro
sirakorla Zafu la.(Mali)